

SLOVENSKI NAROD

Iznajva vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 80 petti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petti vrsta Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — >Slovenski Narod< velja mesečno v Jugoslaviji Din 12. za inozemstvo Din 25. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Krafjeva ulica štev. 8.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c.
telefon st. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon st. 65;
podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon st. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani st. 10.351.

Po aneksiji Abesinije s strani Italije:

Kaj bo storilo Društvo narodov?

**V Ženevi vlada popolna negotovost glede nadaljnega razvoja dogodkov —
Najbrže bo razprava o Abesiniji sploh odgodena**

Zeneva, 11. maja. AA. Havas poroča: Italijanski delegat Boccascopa je tajotvru DN sporočil vsebine dekretoval o aneksiji Abesinije. Ob tej prilikah je podal tajniku Avenolu ustno pojasnila, ki opravičujejo postopanje rimske vlade. Avenol je sprejel obe izjavi in hkrati dodal, da je svet DN pristojen, da odloči o tej zadevi. Seja sveta DN se bo vršila ob 17. uri popoldne in bo tudi obravnavala o tej stvari. Ker je torej na dnevnem redu spor med Italijo in Abesinijo, bo tudi abesinski delegat Voldemarjan pozvan na sejo. Čisto gotovo je, da se bo baron Aloisi upiral sodelovanju abesinskega delegata na sejah.

Zeneva, 11. maja. AA. Angleški zunanjji minister Eden ki bo predsedoval tokratnemu zasedanju je imel včeraj sestanke s turškim zunanjim ministrom, francoškim opolnomočenim ministrom Massiglijem in nizozemskim zunanjim ministrom.

V krogih angleške delegacije izražajo veliko zadovoljstvo, da so vse delegacije izjavljale svojo vročo željo, da se naj DN ohrani. Kar pa se tiče spora Med Italijo in Abesinijo, poudarjajo angleški krogi, da obstaja popolna nejasnost v vprašanju, kako se bodo mednarodni odnosaji dalje razvijali. Opažena je bila tendenca, da se sedaj takoj razpravlja o aneksiji Abesinije s strani Italije. Obsoja pa možnost, da se zasedanje sveta DN odloži, ali pa se bo vsaj vprašanje spora med Italijo in Abesinijo odložilo za izredno zasedanje sveta DN, ki bi se vršilo v sredini meseca junija. Na ta način bi se umaknili težavam, ki so nastale, ker Italija sedaj izjavila, da abesinski delegat ne more več zasedati v svetu DN.

Na tem zasedanju sveta DN bi se govorilo samo o krštvu lokarskega pogodb. Snoči sta imela Avenol in baron Aloisi v zvezi s tem dolg sestanek.

Prva seja popoldne

Zeneva, 11. maja. AA. Havas poroča: Delegacije so se sporazumele, da se bo prva seja sveta vršila v ponedeljek ob 17. uri. Ta odgovitev naj omogoči italijanskemu delegatu, da lahko izdela svoje priporabe glede sodelovanja abesinskega delegata pri sejah sveta DN.

Sankcije se bodo nadaljevale?

London, 11. maja. AA. Današnji Daily Telegraph poroča, da se je v teku sobotnih in včerajšnjih razgovorov v Ženevi ugotovilo, da prevladuje razpoloženje za nadaljevanje sankcije proti Italiji. Ženevski dopisnik poroča, da se je 11. držav, med njimi tudi take, ki so bile nevtralne med svetovno vojno, izjavilo za to, da se morajo sankcije še naprej izvajati proti Italiji.

Nekateri drugi listi pišejo, da se bo tudi Francija izjavila za izvajanje sankcij proti Italiji, posebno zaradi tega, ker je zelo nezadovoljna z načinom, kako je Italija proglašila aneksijo Abesinije.

Francija rezervirana

Pariz, 11. maja. AA. Današnji listi se obširno bavijo z aneksijo Abesinije po Italiji in izvajajo obzobljovanje, da je ta odločitev znova otežkocila likvidacijo abesinskega problema. V ostalem pišejo, da je bilo po zmagi italijanske vojske v Abesiniji in po begu abesinskega cesarja kaj takega prizakovati. Gleda stališča francoške vlade pravijo, da bo ostala strogo rezervirana in bo francoški delegat v Ženevi predlagal odgovitev razprave o italijansko-abesinskem sporu. Zdi se, da hoče Sarsaut preustiti odločitev bodoči vladni levicarjev.

Proslava obnove imperija

Rim, 11. maja. AA. Včeraj so po vsej Italiji na svečan način proslavili obnovo rimskega imperija. V vseh garnizijah so se vršile velike slovesnosti. Povsod so oddali 101 topovski streli, vojaštvo pa je defilalo pred italijansko trikoloro in prijevalo manifestacije rimskega cesarja in Musoliniju kot obnovitelju rimskega imperija.

Izjava neguša

Jeruzalem, 11. maja. z. Neguš je včeraj v svojem hotelu sprejel novinarje in jim dal daljšo izjavo. V svoji izjavi odločno protestira proti aneksiji Abesinije s strani Italije in izraje upanje, da Društvo narodov tega ne bo dopustilo, čeprav dosedaj ni pokazalo potrebne odločnosti pri zaščiti svojih članov. Kar se tiče njegovega bega iz Abesinije, je neguš izjavil, da bi njegovo nadaljnjo bivanje v Adis Abebi pomnenilo le ogroženje inozemcev, ker bi Italijani v tem primeru Adis Abebo gotovo bombardirali. Tudi njegova smrt ali ujetništvo bi abesinskemu narodu nič ne koristila. Zato je smatral, da je mnogo pametnejše, če gre v inozemstvo in od tam braniti interesy Abesinije.

Svojo izjavo je dal neguš nabit tudi na vratihotela, v katerem stanuje. To je

vsekakor prvi primer v diplomatski zgodovini.

Kakor zatrjujejo, je angleška vlada nasvetovala negusu, naj zaenkrat ostane v Jeruzalemu. Ce pa hoče na vsak način v Evropo, naj nikar ne hodi ne v London, ne v Ženevo. Ce že hoče v Anglijo, naj se naseli kje v okolici Londona. Kaj bo storil neguš, še ni znano. Trdijo pa, da je za vsako ceno odločen osebno odpotovati v Ženevo, da pred Društrom narodov ponjasni stališče Abesinije.

Severna in južna fronta združena

Asmara, 11. maja. z. Italijansko vrhovno poveljstvo objavlja, da sta se včeraj združili severna in južna italijanska fronta v Abesiniji. Čete generala Graziani so včeraj vkorakale v Diredu, kamor je prisel tudi bataljon vojaštva s severne fronte.

Anglija bo protestirala

Na izredni seji angleške vlade bo sklenjen protest v Rimu in Ženevi proti aneksiji Abesinije

London, 11. maja. z. Danes popoldne bo izredna seja vlade, ki bo posvečena izključno abesinskemu vprašanju. Vlada bo proučila poročila o aneksiji Abesinije s strani Italije in poročila, ki jih je postal zunanjji minister Eden iz Ženeve, tčr poročila angleškega posla-

nika v Rimu Drummonda. Kakor zatrjujejo v poučenih krogih, bo angleška vlada sklenila vložiti v Rimu in Ženevi protest proti aneksiji Abesinije. Ob enem bo vlada sklepala o tem, kakšno stališče naj v bodoče zavzame napram

Generalna stavka v Grčiji

Stavkovni pokret se vedno bolj širi — Izjemno stanje po vsej državi — Solun središče nemirov

Atene, 11. maja. z. Stavkovno gibanje se je zaradi poslednjih krvavih incidentov v Solunu hudo poostrolo. Dejavske organizacije v vsej Grčiji so se sporazumele, da proglaše danes generalno stavko vsega delavstva.

Zaradi tega je vlada ukrenila vse potrebo, da očuva red in mir v državi. Ministrski predsednik Metaksas je nemudoma sklical na posvetovanje pristojne minstre in atenskega policijskega prefekta. V Solun so odpolali štiri rušilce, ki so prispele tja že snoči. Iz Larise so poslali v Solun še dva oddelka konjenice, da bi se za vsako ceno očuval red in mir. Železničarji so bili po vsej Grčiji mobilizirani, da ne bodo mogli sodelovati pri stavki.

Snoči je ministrski predsednik Metaksas izjavil novinarjem, da bo po vseh grških mestih, pa tudi po deželi zabranjeno sle-

herno zbiranje ljudi. Kinematografi in gledališča bodo smeli prirediti svoje predstave le s posebnim dovoljenjem objektiv. Obzajoval je, da je prišlo do te stavke v sedanjih težavnih časih. Se posebno mu je žal, da so delavci odbili pogoje, ki so jim bili stavljeni. Načela vlade pa je, da ohraňa mir in red, ter zagotovi splošno spoštovanje zakonov.

Bivši ministrski predsednik Tsaldaris je izjavil, da podpira zahteve delavskih organizacij, da pa mora vendar vladi dati prav, ko se zavzame za ohranitev reda in miru v državi. Izrazil je željo, da bi se dejavci pomirili.

Kakor poročajo iz Soluna, so stavkovci delavci poskušali vdreti v tamkajšnjo električno centralo in poskušali prekiniti telefonske in brzognavne zveze. Varnostni organi pa so še pravočasno intervenirali.

Naraščanje napetosti v Palestini

Jeruzalem, 11. maja. o. Nemiri v Palestini zavzemajo zopet vedno večji obseg. Glavni odbor za stavkovni pokret je na svoji današnji seji sklenil, pozvati vse arabsko prebivalstvo, naj s 15. majem ustavi plačevanje davkov angleškim mandatarnim oblastem. Davčna stavka bo trajala vse tako dolgo, dokler ne bo angleška vlada ugodila zahtevi Arabcev ter prepovedala nadaljnje priseljevanje židov v Palestino. Dokler se to ne bo zgodilo, odklanjajo Arabci tudi vsaka pogajanja. Angleške oblasti ne kažejo nobene volje, da bi ugodile tej zahtevi Arabcev, marveč zbirajo v Palestini vedno več kolonialnih čet in se zdi, da nameravajo Arabce prisiliti k pokorščini.

Koncentracija angleških čet v Palestini

Jeruzalem, 11. maja. AA. Kljub ponovnim demejem se je izvedel, da je angleško vrhovno poveljstvo v Egiptu poslalo v Palestino več oddelke vojaštva, da podprejo tukajšnjo varnostno službo. Iz Egipta so poslali v Palestino tudi večje število tankov. Prvi kontingent angleških čet, ki imajo ojačiti angleške garnizije v Palestini, je bil smotri z letali odposlat iz Kaire v Jaffo. Ostali kontingenti se že pripravljajo na odhod.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo že za pol stoletja!

Manuel Azaña

je bil včeraj z veliko večino izvoljen za predsednika španske republike

Bivši nemški kralj princ Čestita Mussoliniju

Rim, 11. maja. AA. Predsednik vlade Mussolini je prejel naslednjo brzognavko iz Berlinja, podpisano od bivšega nemškega prestolonaslednika Friderika Viljema:

Sprejemite moje najlepše in najboljše želje ob zmagovaltem koncu abesinske vojne, ki se je vzlik vsem oviram končno razpletla v splošno občudovanje. Živel kralj, živel duce!

Program socialistov

Kongres francoske socialistične stranke — Pomiriljive izjave Leonia Bluma

Pariz, 11. maja. z. Včeraj se je pričelo zasedanje širšega odbora socialistične stranke, ki bo trajalo, kakor kaže, več dni. Na otvoritveni seji je bil sprejet z veliko pozornostjo govor voditelja stranke g. Leonia Bluma. Giede na to, da ga splošno smatrajo za bodočega predsednika vlade, so njegove izjave toliko večjega pomena. Leon Blum je v svojem govoru med drugim izjavil:

Mi prihajamo z nalogo, da izvršimo dočlene reforme. Dosedanjim vladam ni uspelo rešiti gospodarske krize v državi. Vsa naša prizadevanja bodo usmerjena na to. Mi moramo ustvariti in pospešiti boljše gospodarsko življenje. Naša naloga ni, da bi ovirali in rušili. Predvsem hočemo vleti nove načine mladini, ki se je znašla v zadnjih letih v tragičnem položaju. Boriti se hočemo proti bedi. Hočemo, da se med ljudstvom zoperzbudi volja za delo, da se tako ustvarijo novi viri blagostanja, hočemo, da se očuvata živnosti brez zdravil. Jasno je, da nacija ne more živeti brez zdravil financ. Zato hočemo obnoviti proračunske ravnoteže, ki mora postati stabilno. Ko že vse to hočemo, kako potem morete verjeti, da hočemo spraviti državo v nered v kaos?

Naše delo zahteva zaupanje. Nočemo pa zaupanja, ki se kupuje, nego popolno zaupanje države do same sebe. Delali bomo proti sleherni destrukciji. Hočemo konstitutivno politiko. Preprčani smo, da bo država zaupala teji naši volji, čim bomo svoje prve namere realizirali. Bistvena ideja našega programa je ta, da se določi načrt nacionalne obnove, realen načrt, ki bo metodičen in tako obsežen, da bo lahko zadovoljil vse potrebe narodnega gospodarstva. Za finančiranje tega načrta se bo treba poslužiti sodelovanju lokalnih institucij in zato bo treba načrt sestaviti v sporazumu s prebivalstvom. Kako naj bi se mi potegovali za ojačanje stednine, če bi imeli ramen ustvariti atmosfero meščanske vojne. Ce bi mi izjavili one načrte, ki nam jih pripravijo neke govorce, bi bili res nori. Nikomur se ne bomo maščevali. Pred-

vsem želimo in hočemo, da pristane na naše načrte, ki so vse v celoti delavstva. Okrog nas se morajo zbrati vsi oni, ki so v strahu in ki se bodo izognili okrog brez pravega cilja, vsi oni, ki tvorijo v drugih državah maso pristašev triumfatorskih diktatorjev. Ta naš uspeh ne bo samo triumf socializma, nego tudi triumf nacionalne suverenosti. Naše delo bo delo, ki ga bomo lahko izvršili le v dolgih letih. Da pa nam bo mogoče opraviti to kažno, je treba, da cim prej v državi ustvarimo občutek, da smo uspeli. Teda nam bodo mase same zaupale in v polni meri. Ne gre samo za bodočnost naše stranke, nego za bodočnost republike.

Govor Leona Bluma je bil sprejet z velikim navdušenjem. Vsi prisotni so zapeli socialistično himno. Paul Faure je nato predlagal, naj se nemudoma sestavi redakcijski odbor, ki naj izdela novi program stranke. Predlog je bil sprejet. Redakcijski odbor je takoj pričel z delom.

Komunisti predlagajo združitev vseh levicarjev

Pariz, 11. maja. r. Komunistična stranka je poslala izvršnemu odboru socialistične stranke pismo, v katerem naglaša zmago ljudske fronte, ki omogoča delo s še večjim uspehom. Treba je delati na to, da bi bo-gataši plačevali več in tako olajšali breme revnješemu narodu. Le tako se bo ohranil javni red. Komunisti v svojem pismu predlagajo, da se čimprej prouči vprašanje o organizacijskem edinstvu, da bi se tako čimprej zedinile delavsko stranke. Iskreno želimo, da bi izvršni odbor socialistične stranke sprejel naš predlog, da bi komuni-stične celice in socialistične organizacije čimprej stopile v stike. Sklicati bi se mora-že posebne konference, na katerih naj bi se pripravil kongres za zedinjenje. Smatramo, da potrebno naglasiti, da voilni rezultati ne bodo spremeni našega stališča glede sodelovanja z vlado. V vladi ne bomo sodelovali, v poslanski zbornici pa jo bomo podpirali.

Heimwehrovskie demonstracije na Dunaju

Nasprotstvo med Heimwehrom in klerikalnim delom vlade prihaja očitno do izraza

Dunaj, 11. maja. z. Včeraj je bila na trgu Neznanega junaka velika proslava majskega dne avstrijskih delavcev, ki jo je priredil tako zvani »Freiheitsbund«. Proslava je imela znatnej izjave zvestobe delavstva novi Avstriji in njen

Ne le dolžnosti, temveč tudi pravice

Kako je naše ženstvo včeraj proslavilo materinski dan

Ljubljana, 11. maja.

Tudi naše ženstvo je včeraj proslavilo svoj materinski dan. Dostojno, zavedajoč se velikega in globljega pomena materinskega dne in svojih pravic. Dopolnilo se je zbralno v magistratni zbornični dvorani. Predsedovala je predsednica banovinske sekcije Jugosl. ženske zvezge M. Govekarjeva, ki je dejala v nagovoru med drugim: Danes praznuje Mednarodna ženska zveza s svojimi narodnimi organizacijami, ki stejejo skupno okrog 40.000.000 članic, materinski dan. Tudi mi se moramo odložiti materam, toda ne le z besedo ter poveličevanjem materinstva; zavzemati se moramo za to, da matere dobe pravice, ki jim gredo. Dosej so matere samo da jale ter žrtvovale, priznali jim pa niso nicesar. Materinski dan bodi opomin, kaj smo dolžni materam: Priboriti jim moramo zaščito in iste pravice, ki jih uživajo ojetje.

O dolžnosti in pravicah mater je predavala znana javna delavka Angela Vodetova. Njeno predavanje je popravilo javno mnenje o našem ženstvu, ki smo ga dobili po nekaterih predavanjih ob priliki materinskega dne. Predavateljica je nagnila, da se naše ženstvo v teh resnih časih še posebno dobro zaveda svojih pravic, ki jih še ne uživa, in da je krivitven občitek, češ današnja mati je lahkoživka. Podala je povsem objektiven lik matere v današnjih družbi, orisala njene odnose do družbe po zakonih, ki ne priznavajo njene popolne enakopravnosti z moškimi, ter njen socijalni in pravni položaj.

Odpravljenih je že mnogo krivic, ki so bile prej vkorinjene v običajih ali tudi v zakonjene, vendar so se dolžnosti današnje matere mnogo bolj povečale kakor njeni pravice. Dandanes leži vse breme družine na šibkih ramah neštětih mater, ki morajo pogosto preživljati celo družinskega poglavjarja. Mati mora dopolnjevati očetov zasluzek. Pri tem pa ne smemo zlati prezreti, da žena ne more odločati o usodi svojih otrok, ker ne uživa političnih pravic. In de je gospodarstvo, ki pri njem ne more sodelovati, slabo, trpi zaradi tega predvsem ona. Brez njenega pristanka poslajo njene sinove v vojno. Beseda o svetosti materinstva je fraza, če žena izgubi službo čim postane mati — zakonska ali uradniški zakon rtd.

Končno je bila sprejeta rezolucija z naslednjimi zahtevami:

Izjava se naj strogo socijalno varstvena zakonodaja v zaščito matere in otrok. Pravice matere in očeta se naj povsem izenačijo v družini. Izenačijo se pa naj tudi v vsakem pogledu zakonske in nezakonske matere ter nezakonski otrok z zakonskim. Jugosl. ženska zveza naj posreduje na pristojnih mestih: Da se izplačujejo družinske doklade javnih nameščencev tudi za nezakonske otroke; da se dovoli moškim, ki služijo v resorih ministrstva za vojsko in mornarico, poročiti se z ženskami, ki so imeli z njimi nezakonske otroke in da se smejo častniki poročati tudi z nezakonskimi hčerami.

Slovenec utonil v morju

V Kaštelu so potegnili iz morja truplo Franca Ladiha iz Dolenje vasi, občina Mirna peč

Ljubljana, 11. maja

Poročali smo nedavno, da so ribiči iz Kaštelu potegnili iz morja truplo utopljenca, pri katerem so našli potni list na ime Franc Letič, po drugi verziji pa Ledihi ali Ladihi, ki je nedavno odpotoval iz Washingtona v našo državo. Potni list je bil vidiran po obmejni postaji v Šent Iliju, iz česar je bilo razvidno, da je mož tam pasiral našo meno. Pri utopljencu so našli zlato uro in večjo vsoto denarja. Ker v Kaštelu in tudi v Splitu ni bil nikjer prijavljen, so domnevali, da je morda med vožnjo padel s parnika in utonil. O njegovem smrti so bile obveščene truplo so pa pokopali na Lovrencu. Sele zdaj in ameriški konzulat v Zagrebu, se jo posrečilo ugotoviti njegovo pravo identiteto.

V soboto se je kopal v zalivu Kašuni, daj Mirk Čurić iz Konjic. Ko se je izpravil na solnicu na obali, je nenadoma opazil med skalami majhen, z vrvično prevezan zavoj. Zavoj je odprl in našel v njem listino na ime Franc Ladiha, poleg tega pa tri vložne knjižice, izdane 23. aprila v Ljubljani, trej tri dni predno so Ladiho potegnili iz vode. Eno knjižico je izdala Ljubljanska kre-

dilna banka in se glasi na vlogo 20.000 Din, drugo Državna hipotečarna banka tudi na vlogo 20.000 Din, tretja pa Mestne hranilnice v Ljubljani na enako vlogo. V zavodu so bile tudi tri vložne knjižice ameriških bank z vlogami 3816 dolarjev, dva bančna računa in dokumenti ameriških oblasti o naturalizaciji pokojnega Ladiha. Našli so tudi priručni slovar v delavske knjižice, iz katerej je razvidno, da je Franc Ladiha rojen v Dolenji vasi, občina Mirna peč, srez Novo mesto.

Curij je listine in knjižice odnesel na sreško načelnstvo, ki jih bo dostavilo zapuščinskemu sodišču v Splitu o naidbi pa bo obveščen tudi ameriški konzulat v Zagrebu ter sorodniki pokojnega Ladiha v Sloveniji. Zdaj oblasti raziskujejo, kako se je pokojni Ladiha ponosel in če se le nastnil kje v Splitu. Našli so namreč tudi dva kovčega, ki ju je bil priseljal v Split Domnevajo, da je prisel pokojni Ladihi na oddih in da se je šel kopat v zalin. Verjetno je, da mu je postal slabo ali pa, da ga je opalila solčarica in je padel v morje. Ker ni znal plavati, je utonil. V morju ni ležal dolgo, kajti ko so ga našli, je njegova ura še živa.

dila pod svojim okriljem, zlasti pomembno je pa bilo predsednikovo gospodarsko predavanje pod okriljem Ljubljanskega kluba.

Zelo dejavne so bile lige sekcije, predvsem organizacijska, kar sprevidimo že iz tega, da se je število članov zvišalo ob lani z 230 na 337.

V Ljubljani deluje tudi izvršni odbor JČ lig, nekakšna zveza slovenskih lig, ki opravlja delo, opuščeno od vseživnove zveze. Izvršilni odbor je dal pobudo za ustavovitev podružnic v Novem mestu, Kranjski gori, na Jesenicah in v Kamniku, toda do ustanovitve še ni prišlo.

Zelo dejaven je tudi akademski odbrek lig, ki se je zlasti izkazal s pravljivo rojstnega dne Masaryka. Naboljšo propagando za ČSR pa liga dela s prirejanjem čeških tečajev. Tudi v tej sezoni je bilo prirejenih 10 tečajev, ki so vsi brezplačni. Osem tečajev je za srednjedolce, dva pa za javnost. Prijavilo se je 330 tečajnikov. Tečaj bodo zaključeni ob koncu tega meseca. Spomladi je bil prirejen tudi poseben tečaj za slovenske gospodinje.

Iz Celja

— »Gozde v celjskem gledališču«. Ljubljanska drama bo vprzorila v torek 12. t. m. ob 20. v celjskem gledališču komedijo »Gozde«, učinkovito delo znanega ruskega dramatika Ostrovskoga. Predstava je za abonma. Neabonenti dobiti vstopnine v predprodaji v trafiki g. Frajleta na Dežkovem trgu. To odroku delo je doživel v Ljubljani večji uspeh.

— Do nevreči zaradi padca. V četrtek si je 29. letini Stefan Vinček iz Vojsnika pri padcu s kozolca zlomil desno roko in poskuševal tudi levo roko. V petek je padel 16. letni, pri tgovcu g. Meštroviču Za Krešijo neuslužbeni vajenc Anton Krempreš pri po-

metanju dvorišča na steklenino in si prerazil desno dlano. Ponevrečenca se zdravita v celjski bolnici.

— Pes ji je razmesaril usta. Ko je hotela 37-letna vdova po rudarju Maria Šenčarjeva pri Sv. Petru pri Zidanem mostu v petek vzeti nekega otroka v naročilo, jo je napadel pes gostilničarke in posestnike Frančišek Zeleznikove ter ji razmesaril usta. Šenčarjeva se zdravila v celjski bolnici.

— Promocija. Na zagrebški univerzi je bil promoviran za doktorja vsega zdravilstva g. Branko Fischer, sin vdove po nadučitelju g. Tinke Fischerjeve v St. Pavlu pri Preboldu in brat g. N. Josipa Fischerja zdravnika v Zdravstvenem domu v Celju. Cestitamo!

Delavska prireditev

Ljubljana, 11. maja.

V soboto zvečer je bila dvorana Delavske zbornice zopet popolnoma zasedena, kar je značilno za prireditev in za čas, saj so zdaj zelo redke prireditev, ki bi imelo toliko obiskovalcev. »Zarje« je priredila 5. delavski prostveni večer v tej sezoni. Razen bogatega glasbenega spore-

da je bila na programu še dramatska točka.

Sodejovala je godba »Zarje«, mešani pevski zbor »Zarje« in mandolinski orkester ter delavski oder »Zarje«, torej vsi društveni odseki. Toda najbolj se je izkazala godba na piha, zlasti z dr. Cerinovo skladbo »Srečna vas domača«, ki je bila prvič igrana. Dirigiral je sam skladatelj. Uspeh je bil nekaj posebnega; ljudje so ploskali celo večnost. Godba je zaigrala še nekaj komadov pod vodstvom svojega dirigenta. Mešani zbor »Zarje« se še ne udejstvuje dolgo in se še seveda ni mogel posebno izkazati, toda njegov nastop je pokazal, da tudi ljudje žrtvujejo za stvar s požrtvovalnostjo, ki ji je težko najti primer. To je treba ponoviti tudi za mandolinški orkester, ki je zaigral med drugim zelo dobro A. Rubinsteinovo uverto. Ne smemo pozabiti tudi na nastop jazz orkestra, ki je z vnero zaigral tri moderne komade.

Končno smo videli enodenjanco »Strojnika«, ki je I. Vuk priredil po srbskem Beličevem izvirniku. Umetsnostnih odlik to delo nima.

Občni zbor

Legije koroških borcov

Za predsednika je bil izvoljen po odhodu podpolkovnika Milivojevića polkovnik Andrejka

Ljubljana, 10. maja.

Ob izredno veliki udeležbi članstva se je vršil snoč ob 20. uri v salonu restavracije »Novi svet« na Gospodskem cesti izredni občni zbor glavnega odbora Legije koroških borcov. Po odhodu dosedanja predsednika podpolkovnika Milivojevića, ki se je preselil v Niš, je bilo treba izvoliti novega predsednika v odbor izpopolnitvi se z drugimi funkcionarji, razen tega pa je bilo treba spremeniti tudi pravila ter prilagoditi sodobnim potrebam članstva in interesom pokreta.

Občni zbor je vodil g. Dominik Marušič, ki je uvodoma pozdravil zastopnika oblasti, članstvo ter delegate organizacije, na to pa je kratko utemeljil razloge, ki so zahtevali sklicanje izrednega občnega zborna. Tajnik glavnega odbora legije g. Ivo Božič je v svojem poročilu opisal dosedanje predsednika podpolkovnika Milivojevića, ki se je preselil v Niš, je bilo treba izvoliti splošno pozornost. Največjo važnost pa polagajo češki legijonarji na varnost države in na dobrobit revnega naroda. Tudi češki legijonarji se v politiko ne vmesavajo, toda kadarkoli preti narodu in državi od zunaj ali znotraj kakršnakoli nevarnost stopijo na branik države in naroda, da očuvajo s težkimi krvnimi žrtvami pridobljeni način odobrenosti.

Nato je povzel besedilo tajnik Zveze legijonarjev kraljevine Jugoslavije g. Štumberger iz Trbovelja, ki je v svojih izčrpnih izjavah predložil zbranim tovarišem vse težkoče, ki so se pojavljale ob ustanovitvi Legije koroških borcov, ki je po gotovih znakih izvračenje občnega zborna. Tajnik glavnega odbora legije g. Ivo Božič je v svojem poročilu opisal dosedanje predsednika podpolkovnika M. M. Konrad, v odboru t. Stane Gabrošič, Frane Kobentar, Drago Vehtar, Ciril Oman, Ivan Maček, Zupan Ciril, Milavec Drago, v nadzorni odbor pa: Zupan Julij, Močnik Franc, Lampert Janko in Konrad Segula.

Governik je naštrel predlog, ki jih bo Zveza legijonarjev sprožila, da bi se pospešila konsolidacija v našem notranjem življenju, končno pa je pozval vse tovariše, da z vsemi silami podprejo naš idealni pokret, kajti, če bomo smotreno in dosledno nastopali v zboru z ostalimi pravčnimi in poštenimi državljubljivimi pokreti za odpravo vseh nezakonitosti, potem bomo tudi legijonarji pripomogli k čimprejšnji socijalni in gospodarski konsolidaciji, ki je predpogoj politične konsolidacije države. (Živahnno odobravljeno).

Pri volitvah je bil soglasno z največjim navdušenjem izvoljen za predsednika glavnega odbora legije tov. polkovnik Andrejka.

Pri takrem odmoru pa se je vršil istostanovan občni zbor sreske organizacije Legije koroških borcov za osvoboditev severnih krajev Jugoslavije v Zagrebu v vrhovni eksekutivni forum vseh teh organizacij. Ena najvažnejših nalog novih zveze, bo da sproži nujno ureditev grobišč v bojih za svobodo severnih krajev Jugoslavije, zlasti v bojih na Koroskem po prevratu padlih tovarišev. Razumljivo, da bo Zveza legijonarjev pospešila socijalni problemi v lastnih vrstah največjega skrb in pozornosti, ustanovljala bo podporne sklade, stremela pa bo predvsem za tem, da zaščiti svoje članstvo pred brezposelnostjo. Governik je prikazal nekatere številke s kongresa čeških legijonarjev, ki je bil nedavno zaključen.

Zveza čeških legijonarjev steje okrog 40.000 članov, ki so vplivali zadnja tri leta

na zmanjševanje nezakonitosti v jugoslovanskih oblastih.

Zveza je bila ustanovljena leta 1921. v Ljubljani.

Zveza je bila ustanov

Jubilej Zorka Prelovec

Poklonjena mu je bila diploma HZP, ki jo je podpisalo 31 pevskih društev

Ljubljana, 10. maja.

V petek zvečer je v Filharmoniji proslavljen Pev. društvo »Ljubljanski Zvon« petindvajsetletni jubilej skladateljevanja in dirigiranja g. Zorka Prelovec s koncertom, na katerega sporedno so bile izključeno le skladbe slavljenca, moški in mešani zbori in kapela in s spremljevanjem klavirja ali malega godalnega orkestra, solospevi s klavijem, in duet z godalnim spremstvom in končno »Lepa Vida«, narodna bajada za soli, zbor, mali orkester in razna otroška tolkala, ki jih je improvizatorno oskrbel, ganljivo sam maji jubilantov sinček. Pri koncertu so sodelovali: Svetel Heri (klavir), orkestralno društvo G. Matice, pevski zbor Ljubljanskega Zvona ter solisti Tinka Dolencova, Danica Pelanova, Elica Bitenčeva ter Mirklo Premelj. Digrigiral je g. Zorko Prelovec sam. Filharmonična dvorana je bila še dovolj dobro zasedena. Prišli so pevci in prijatelji jubilanta ob bližu in daleč, da bi dostojno počastili slavljenca in njegovo delo, vendar pa bi brez vsakega dvoma za vse, kar je v dobi svojega petindvajsetletnega glasbenega dela storil, zaslužil na samo do zadnjega kota zasedene Filharmonije, temveč bi moral biti cejo dvorana Uniona premajhna. Ob pričetku koncerta so se zbrali na odru vsi pevci Ljub. Zvona, prisel je s frenetičnim ploskanjem pozdravljeni jubilant ter gratulanti. Prelovec je bil s primernim iskrenim nagovorom izročena zlata lira ter krasno izdelana diploma Hubadove pevske župe ter mnogo, mnogo njegovih najljubših, rdečih rož. Spored je potekel brez pavze v najlepšem redu.

Zorko Prelovec

Po koncertu se je vrnil v kazinski restavraciji prijateljski večer, ki nam je jubilanta človeško približal in pri katerem so razni govorniki, in tudi on sam, osvetili pomen njegovega glasbenega dela. Morda bo to široko in koristno delo postalo jasno in objektivno prikazano najbolj, ako v izzeti obliki navedem najvažnejše izmed izgovorjenih besed. Predvsem točno objame vse Prelovecovo delo, tekst diplome, ki mu je bila od Hubadova župe pri koncertu izročena in ki glasi: Ob 25-letnici svojega neumornega delovanja prejmi Zorko Prelovec, naš pevski organizator, vzpodbujoči zborovodja in narodni skladatelj za vse, kar si storil za čast in prospah slovenske pesmi, ta znak naše iskrene hvaljenosti pevskoga bratstva in zasluzenega priznanja. Podpisanih je 31 pevskih društev, včlanjenih v Hubadovi pevski župi. V desnem zgornjem kotu je naslikan Prelovec v značilni dirigentski gesti, v levem kotu pa prešeren slovenski fant, kakor je bil to tudi jubilant nekdaj. Kot prvi govornik je jubilanta ponovno pozdravil predsednik Ljub. Zvona, mu se enkrat čestital ter dal besedo dolgoletnemu predsedniku Župe in Ljub. Zvona dr. Antonu Sviglu. Ta se je v širokih potezah dotaknil Prelovecovega organizatornega dela tako v svojem pevskem društvu kakor

Gustave le Rouge.

2

Ulica groze

Roman.

Peter Marceaux se je čutil preročenega v tem ozračju življenja in tvornega dela. Pozabil je na vse, izginile so njegove mračne misli, konec je bilo utrujenosti in potrbi, z veseljem je stopil v to mravljišče pridnih rok.

Treba je bilo najti Gedeona Spardocka. Peter se je obrnil na nekega gospoda z aktovko pod pažduhu in dobrodrušnega obrazra.

— Oprostite, gospod, ali bi mi mogli povediti, kje bi našel Gedeona Spardocka?

— Ob tej uri je gotovo v baru. Pojdite z menoj, pokažem vam bar, kamor zahaja.

— Zelo prijazni ste.

— Nobene zasluge nimam pri tem, da vam pokažem pot, — je dejal dobrodrušni mož smeje. — sat moram tudi sam po opravku in Spardocku.

— Oprostite, s kom mi je čast govoriti?

— Michel Goodwin, po narodnosti Anglez, po poklicu arhitekt.

Peter se je tudi predstavil in pogovor

se je nadaljeval. Anglež in Franco sta imela mnogo skupnih nazorov. Drug v drugem sta čutila isto iskrenost in prisrčnost. Kmalu sta se prav dobro razumevala. Predno sta prišla do bara »Eldorado hotel«, sta bila skoraj že prijatelja.

Pred vhodom je visela velika tabla, kjer je bilo napisano: da bo imel hotel tisoč in pet z vsemi modernimi udobstvom opremljenih sob. Imel bo dvajset dvigal in celo garažo za letala. Zdaj pa obstaja samo iz pritličja, kjer so bili urejeni barje in igralnica.

V baru se je gnetilo ljudi in ko se je Peter preril skozi množico, je naenkrat prisel do skupine ljudi, zbranih okrog gospoda, ki je stal naslonjen na visoko mizo. Vse je kazalo, da je ta mož središča pozornosti svoje okolice in da mora biti imeniten gospod. Peter je takoj ugani, da ima pred seboj slavnega Gedeona Spardocka.

Miljader, mož štiridesetih let, je bil visoke, kreple postave. Njegov gladko obročni obraz z zelo ostrim nosom in močnimi čeljustmi je izražal silno energijo in odločnost, maghne sive oči pa lokavost in prehranost. Ves njegov obraz je bil pa v splošnem prikupljiv.

Goodwin je predstavil svojega novega znanca in miljader je Petru načinjani tridesetkrat stisnil roko; črni natakarji so

je bil skromen, nesebičen, delaven, odkrit in pošten v svojem deju. Dobro se zaveda svojega mesta v krogu slovenskih komponistov, zaupa v Boga, kajti »Bog mužkanta nikoli ne zapusti!« Nič se ne ubija z vprašanji o bodočnosti. Bo že kako? Zahvalil se je s solzami prav vsem, ki so mu kdaj pomagali in mu stope ob strani še danes, vsem, ki so ga spomnili ob današnji jubilejni prireditvi. Ta Prelovecova šegava-ganjiva izpoved osvetjuje in razloži značilne poteze njegovih glasbenih del: zasjanana, mehka erotik, lahka melankolija, domačnost, sladka sentimentalnost. Prijegajo se mu male oblike, hvaležno pisani soji, iskrena religioznost ter igrišča šegave snovi. G. Drenovec je nato v posebnem nagovoru pozdravil še ožje Prelovecove rojake, Idrijcane, ki so tudi prišli, da svojemu rojaku čestitajo. V lepem, vznemljenem govoru se je ing. Mackovsek spominjal nekdanjega Prelovecovega glasbenega dela v Idriji, g. Tone Kos pa mu je prečital poklonjeno diplomino, sestavljeno v originalnem slovenskem jeziku iz 17. stoletja po vzoru Janeza Svetokriškega. Zanimivo diplomo je narisal tudi Prelovec rojak, slikar Dolje Lapajne. Le prekmalu je potekel animirani večer.

Priklicujem se besedam dr. Šviglija: Naj bi Prelovec v srebrni poroki, ki jo je pred petindvajsetimi leti sklenil z muziko, sledila še zaslužnejša zlata!

nikov in višja strokovna izobrazba. Težave vodstva posvetnih organizacij so radi neštalnosti političnih prilik izredno velike. Komaj uspe, da se obrazlože krivice, ki so doleteli nastavnike po uradniškem zakonu iz leta 1931. in potrebe o spopolnitvi meščanskega šolstva, pa se menjajo osebe naših ministrov v vse delo je bilo takoreč pljusev v vodo in začeti je treba znova. Če pa je Združenje kljub tem težavam vendarle doseglo precejšnje uspehe, potem gre za to zahvala discipliniranosti učiteljev dravske in savske banovine, ki gredo ponosnega čela in vedrega lica vedno znova in znova na delo.

Zbor je dalje pretresel poročilo o vzornih učnih načrtih za meščanske šole, ki jih je izdelal tozadnji odsek v Mariboru. Poročal je nastavnik Žerjav. Zborovalci so sklenili, da prosijo ministrstvo prosvete, da dovoli v vsaki banovini eni šoli, da te vzorne učne načrte preizkusit kot vzorne meščanske šole, ki naj bo potem spodbudni nizvod za vse meščanske šole iste banovine.

Učitelji meščanskih šol dravske banovine so že dolgo čutili potrebo po vzornem zakonu za te šole, Izdeluje ga zadevni odsek v Ljubljani. O zakonu je poročal nastavnik Lajovic. Sklep je bil, da bo zakon objavljen v državnem glasilu tako pravočasno, da ga bo sekcijska mogla dostaviti vsem poslancem in senatorjem prej, kakor pa bo prisel od ministrstva izdelani projekt pred narodno skupščino in senat.

Pri slučajnostih so zborovalci govorili že o letošnjem kongresu, ki bo v Zagrebu v prvih polovici septembra in bo med drugimi zadevami kot najvažnejšo točko obravnavati preje omenjene vzorne učne načrte. Poročalec bo nastavnik Žerjav. Z veseljem je bil pozdravljen predlog za ustanovitev stalnega učiteljskega sveta za dravsko banovino, v kateri naj bi ustolpili zastopniki vseh kategorij učiteljstva od otroških vrtinov do univerzitetnih profesorjev. Naloge stalnega učiteljskega sveta bi bila vzajemna izgraditev vsega šolstva, ki ga je treba čim preje povezati, da bo sodobno in na vinku.

V imenu banske uprave je zborovalec pozdravil referent za meščanske šole g. Wagner Rudolf, ki je zborovalec vzpodbudil k vztrajnosti pri delu za napredek meščanskih šol in jim zagotovil popolno podporo banske uprave.

Med prijateljicami

— Ne morem ti povedati, kako me ima France, rad. Včeraj se niti posloviti ni mogel od mene...

— Kaj se mu je tako mudilo?

UMESTEN PREDLOG

— Kaj pomaga zdaj študirati, ko pa človek ne dobi službe?

— Ali bi se ne dalo to urediti tako, da bi mladi ljudje študirali, dokler bi ne imeli pravice do pokojnine?

PREPIR MED ZAKONCI

— Takšne žene, kakršna sem jaz, niti ne zaslužiš... ti, ti...

— Prav praviš, zaslužil bi boljšo.

Neguš je zbežal

Abesinski cesar Haile Selassie je prispol v petek s svojo družino, spremstvom in prtljago, ki jo je bilo nad 100 meterskih stotov, v Jeruzalem. Prvotno je bilo določeno, da se bo nastanil v enem izmed skromnih koptiških samostanov, pozneje se je odločil za abesinski konzulat, nastanil se je pa v enem najlepših hotelov. Obenem pa že pripravljajo lepo hišo v Londonu, kjer bo strnoglavljeni vladar prebil in kjer bo imel gotovo več udobnosti, nego v svoji cesarski palati v Addis Abebi. Toda njegova usoda se daše ne bo tako brida, kakor je bila usoda njegovega prednika Lidža Jasu, ki je moral sedeti v zlatih okovih v ječi. V najtežjem trenutku je neguš zapustil svoj narod, ne da bi posmisli, kaj mu nalaga njegov visoki položaj. Zatekel se je na varno en dan potem, ko je svedčeno izjavil, da ne bo prostovoljno zapustil svoje države.

Toda obsojeti ga zato ne smemo. Dolga leta je živel izoliran v svoji vrvščnosti in zato pač ni mogel razumeti v odločilnih trenutkih, kaj pričakuje narod od njega. Izgubil je smisel za junashtvo in tragiko. Ne smemo mu zameriti, da je rešil svoje življenje. Pač se pa zdi, da bi bilo mnogo lepše, če bi mogli o njem trdit, da se mu je posrečilo rešiti samo golo življenje, ne pa da je vzel s seboj vse, kar je le mogel odpeljati.

JUNAK

— Čuj, ali ima tudi tvoja žena vedno zadnjo besedo?

— Ne, zadnjo besedo imam vedno jaz.

— In kaj ti rečeš na zadnje?

— Recimo tole: Oprosti, draga ženica, saj nisem tako misil!

Umrl nam je naš predobri oče, brat, tast in stric, gospod

MIROSLAV PEHANI

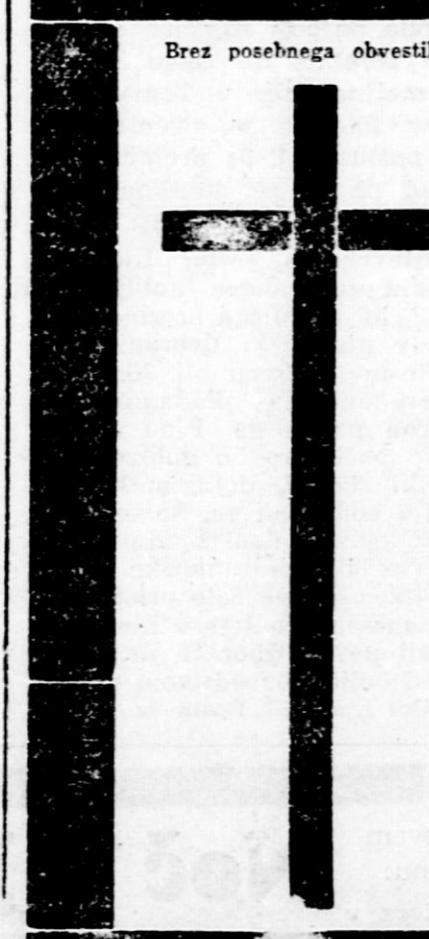
šolski upravitelj v p., član načelstva posojilnice v Trebnjem in posestnik

dne 10. maja 1936. ob 3. uri popoldne.

Pogreb predragega pokojnika bo v torek, dne 12. maja ob pol 10. uri popoldne.

TREBNJE, 10. maja 1936.

PAVEL, HUBERT, sinova; FRANC, Alojz, brata; MILENA, roj. Kosem, MARICA roj. Bonač, sinahi in ostalo sorodstvo.

le strupeni plini kot znak, da se pod nji destilira olje.

— Premog... — se je zasmehjal miljader. — to je stara šara. Jaz ne izdelujem plina iz premoga.

— Torej ga izdelujete morda...

— Nikar se ne trudite. Kakor v mnogih drugih ameriških mestih, rabimo tudi pri nas vodni plin. Ali veste, kako se izdeluje?

— Da, para se napelje v peč, kjer je naložen razbeljen koks. To povzroči kemični razkrov in tako nastane močno gorljiv plin.

— In tudi zelo ekonomičen je ta plin.

— Da, samo to napako ima, da je v njem skoraj polovica ogljikovega kisika.

— No, in kaj naj bi to pomenilo? Ogljikov kisik gori s krasnim plamenom.

— Kai pa nevarnost zastrupljenja? Ne smete pozabiti, da je ogljikov kisik silno strupen.

— Stranke morajo biti pač silno previdne. Tu v Ameriki nismo tako strahovni kakovosti v starem svetu. Vse mesto Chicago ima razsvetljavo na vodni plin in nihče se zaradi tega ne pritožuje. Pa tudi tu še nismo imeli nobenih pritožb. Razsvetljava je pa polovico cenejša od navadnega plina.

— Zakaj pa niste uporabili električne?

— To bi bilo še bolje, toda žal nimamo

tu nikake vodne sile, da bi lahko proizvajali električni tok. Sicer bova pa o tem govorila še pozneje.

Gedeon Spardock je pokazal Petru moderno opremo tovarne in mladi francoški inženjer je kar strmel. Potem ga je pa odvedel v eleganten paviljon blizu tovarne in mu povedal, da bo v njem stanoval.

— Stanovanje si lahko uredite še natančno — je pripomnil miljader. — hišica je opremljena z vsem potrebnim.

Bila je skoraj že noč, ko sta Gedeon Spardock in francoški inženjer znova sedla v avto. Mesto Eldorado je zarel v morju luči, odsevajočih fantastično iz vikih silhuet ogromnih železnih strel.

Pesem kladiv in strojev še ni utihnila. Noč je prekinila dela, delavci so delali naprej, samo da so jih izmenjali drugi, ki so čez dan počivali. Hipoma, skoraj s čudežno hitrostjo, kakor rasto tropične rastline, je pogalo iz zemelj skoraj novo mesto.

Peter in miljader sta se vrnila v hotel, poln hrušča, petnja, smeha in kramljanja.

Večerjali boste z menoi. — je dejal Gedeon Spardock in odvedel Petra v poseben salon. — No, kako vam ugaja moje mesto? — ga je vprašal ponosno.